

Sprawozdanie z posiedzenia Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży

w dniach 14-15 grudnia 2010 r. (spisali Maria Sapor (I część) i Edward Malec (II część))

KENiM pod przewodnictwem posłanki Łybackiej zatwierdziła zmiany w artykułach 105 do 120 wraz z odpowiednimi przepisami przejściowymi.

W dniu 14 grudnia najbardziej interesujące nas sprawy pracownicze wygraliśmy. Dotyczy to w szczególności następujących spraw.

- Art. 110 likwiduje stanowisko docenta, ale (art. 21 przepisów przejściowych) osoby zatrudnione na stanowisku docenta, przed dniem wejścia w życie ustawy, na podstawie mianowania na czas nieokreślony pozostają na tym stanowisku do czasu ukończenia 65 roku życia, a zatrudnione na czas określony przed dniem wejścia w życie ustawy pozostają na tym stanowisku do czasu upływu okresu zatrudnienia.

- art. 118 stanowi, że nawiązanie stosunku pracy z nauczycielem akademickim następuje na podstawie mianowania albo umowy o pracę. Na podstawie mianowania zatrudnia się wyłącznie nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora.

Przepisy przejściowe zostały zmienione tak, że powyższe regulacje dotyczą tylko nowozatrudnionych, czyli zatrudnionych po 1.10.2011r. Wszyscy nauczyciele akademicy zatrudnieni na podstawie mianowania przed dniem wejścia w życie ustawy zachowują dotychczasowy stosunek pracy.

- Art. 120 stanowi, że okres zatrudnienia na stanowisku asystenta osoby nieposiadającej stopnia naukowego doktora oraz okres zatrudnienia na stanowisku adiunkta osoby nieposiadającej stopnia naukowego doktora habilitowanego nie może trwać dłużej niż osiem lat. Przepisy przejściowe (art. 23, ust.2) nie zostały uzgodnione w dniu 14 grudnia. Pojawiły się dwie propozycje:

- pierwsza, że zatrudnienie na dotychczasowych stanowiskach można przedłużyć o 2 lata osobom, które są już zatrudnione na tych stanowiskach 8 lat i przepis ten wszedłby w życie z dniem 1 października 2013 r.

- druga, nasza propozycja, zgłoszona przez posła Ryszarda Terleckiego (PiS), że limit ośmiu lat stosuje się dla osób nowozatrudnionych tj. po wejściu ustawy w życie a więc po 1 października 2011r. Zatrudnieni przed 1.10.2011 pozostają na dotychczasowych warunkach.

Komisja we wtorek 14.12 nie podjęła końcowej decyzji. W środę rano pojawiła się kolejna wersja przepisów przejściowych (art. 23), przedstawiona przez posła Kaźmierczaka i zaakceptowana przez posła Terleckiego. Wersja wzbudza mój (EM) niepokój – proszę więc o uważne przeczytanie. Wyślę ją jutro. Andrzejowie Smirnow i Pfitzner twierdzą, że jest OK, podobnie uważa Terlecki. Mamy też deklarację Smirnowa i Łybackiej, że jeśli istotnie jest jakiś problem, to art. 23 zostanie ponownie sformułowany na posiedzeniu całej komisji w styczniu.

Do momentu uchwalenia przepisów art. 23 głosowania były jednomyślne. Później było inaczej. W art. 124 ustęp pierwszy pojawił się punkt o możliwości zwolnienia już po jednej ocenie negatywnej. Optowali za nim zwłaszcza przedstawiciele parlamentu studentów i przedstawiciel doktorantów. Moją propozycję by skreślić poprawkę przejął poseł Terlecki. Wynik: 7-przeciw, 3-za, 2-wstrzymujące. Wyjaśniam, że ilekroć w opisie wyników głosowania pojawia się liczba 7, to odnosi się ona do posłów PO; liczba 3 – do posłów PiS; liczba 2 – do posłów SLD. Niekiedy jest głosów 5 – wówczas posłowie PiS i SLD głosują tak samo. Kolejną poprawkę – by pozostawić poprzedni zapis - zgłosił poseł Karski (PiS). Głosowanie: 7 przeciw, 5 za.

Wywiązała się interesująca wymiana zdań pomiędzy Karskim i Kudrycką. Karski powiedział, że nowelizacja ustawy robi z pracowników akademickich chłopów pańszczyźnianych. Minister Kudrycka na to, że to nieprawda, bo pracownicy zawsze mogą się zwolnić.

Wnioskowałem o odrzucenie zmiany (zamiana słowa *zgody* na *opinii*) w artykule 125. Zamiana ta bardzo osłabia znaczenie mianowania. Dość powiedzieć, że gdyby komuniści w początkach lat 1950-tych dysponowali artykułem 125, to Ossowscy, Tatarkiewicz czy Ingarden mogliby zostać zwolnieni z uniwersytetów w ciągu kilku dni. Wynik głosowania: 7 (przeciw):3(za):2(wstrzymujący). Być może wynik byłby inny, gdyby nie zaskakujące stanowisko rektorów. Szefowa KRASP-u i rektor UAM poparli bowiem poprawkę rządową. Rozmawiałem później o tej sprawie z jednym z prominentnych profesorów PAN. Powiedział on, że zaskakujące jest, że wolności akademickie są bronione przez PiS. Po natomiast wprowadza mieszankę liberalizmu bazarowego i centralizmu demokratycznego.

Artykuł 127 – dokonano tutaj zmiany wyrównującej wiek emerytalny pracowników, niezależnie od płci. Poprawka przeszła jednogłośnie.

Wnoszono (chyba rektor Chałasińska-Macukow) o pozostawienie dotychczasowe brzmienia artykułu 132, tj. za oceną wszystkich nauczycieli akademickich co nie częściej niż co 4 lata . Poprawkę przejął bodaj poseł Górski (PiS). Głosowanie: 7(przeciw), 4(za); jeden z posłów PiS był chwilowo nieobecny.

Artykuł 151 (o wynagrodzeniach) wywołał ożywioną dyskusję, sprowokowaną przez Łybacką. Zaproponowałem skreślenie poprawki rządowej znoszącej górne widełki. Wynik: 10 (posłowie PO otrzymali posiłki) – przeciw, 5 – za. Ostatni kwadrans obrad nad tym punktem prowadził poseł Kaźmierczak (PO). W przerwie obrad zasugerował, że nie dopuści mnie do głosu i słowa dotrzymał.

Wnioski końcowe. Bardzo ważny jest punkt 125, ważny 124. Można do nich wrócić (w formie tzw. wniosków mniejszości) na posiedzeniu całej komisji w połowie stycznia. Konieczne będą rozmowy z rektorami i dalsze intensywne spotkania z posłami. Trzeba też opublikować w prasie lokalnej, w około 10 największych ośrodkach akademickich, ogłoszenia płatne. Trzeba to zrobić w przyszłym tygodniu. Profesor Modzelewski obiecał, że opublikuje artykuł o nowelizacji.

Wierzę, że sprawa praw nabytych (w tym artykuł 125 w poprzedniej formie) jest do wygrania. Mam natomiast wątpliwości, czy można pójść dalej w kierunku obrony tego, co się nazywa „KSN-owskim modelem kariery akademickiej”. We wszystkich naszych protestach udział wzięło może 500 osób. Petycję podpisało może 2000. Jest co prawda ukryty potencjał, o czym świadczy sukces kolejnej petycji humanistów z Olsztyna (http://www.petycje.pl/petycja/6105/apel_zrodowiska_akademickiego_o_zmiane_projektu_us_tawy_o_szkolnictwie_wyzszym). Ten apel podpisało ponad 1000 osób w ciągu kilku dni. Ale i tak jest to mniej niż 1% środowiska. Trzeba natomiast wykorzystać energię tych ludzi w przyszlórocznej kampanii o powrót do 3:2:1:1.25.